

Konjunkturbarometern Mars 2019

Konjunkturinstitutet är en statlig myndighet under Finansdepartementet. Vi gör prognoser som används som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken i Sverige. Vi analyserar också den ekonomiska utvecklingen samt bedriver tillämpad forskning inom nationalekonomi.

I **Konjunkturbarometern** publicerar vi varje månad statistik över företagens och hushållens syn på den ekonomiska utvecklingen. Undersökningar liknande Konjunkturbarometern görs i alla EU-länder.

Rapporten **Konjunkturläget** är främst en prognos för svensk och internationell ekonomi, men innehåller också djupare analyser av aktuella makroekonomiska frågor. Konjunkturläget publiceras fyra gånger per år. **The Swedish Economy** är den engelska översättningen av delar av rapporten.

I **Lönebildningsrapporten** analyserar vi varje år de samhällsekonomiska förutsättningarna för lönebildningen.

Den årliga rapporten **Miljö, ekonomi och politik** är en översyn och analys av miljöpolitiken ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Vi publicerar också resultat av utredningar, uppdrag och forskning i serierna **Specialstudier**, **Working paper**, **PM** och remissvar.

Du kan ladda ner samtliga rapporter från vår webbplats, www.konj.se. Statistik och data hittar du på www.konj.se/statistik.

Förord

I Konjunkturbarometern presenteras resultaten från Konjunkturinstitutets undersökning av företagens respektive hushållens syn på ekonomin. Till rapporten för mars har företagens svar samlats in 29 februari–19 mars. Hushållens svar har samlats in 1–15 mars.

I Konjunkturinstitutets statistikdatabas finns alla resultat från Konjunkturbarometern tillgängliga som tidsserier.

Konjunkturbarometern tas fram under ledning av enhetschef Maria Billstam.

Stockholm mars 2019

Urban Hansson Bruswitz
Generaldirektör

Innehåll

Sammanfattning.....	5
Företag	7
Totala näringslivet	7
Tillverkningsindustri.....	7
Bygg- och anläggning.....	9
Detaljhandel.....	10
Tjänstesektorn	11
Hushåll	13

Sammanfattning

Barometerindikatorn ändrades endast marginellt även i mars. Den uppgår till 101,7 jämfört med 101,9 i februari och indikerar fortsatt ett något starkare stämningsläge än normalt i ekonomin.

Tillverkningsindustrins konfidensindikator föll 5,5 enheter och hamnar därmed under 110 för första gången på över två år. Den fråga som bidrar mest till nedgången är förväntningarna på produktionen på tre månaders sikt, som har justerats ner till en lägre nivå än normalt.

Konfidensindikatorn för bygg- och anläggningsverksamhet steg 1,2 enheter och överstiger fortsatt det historiska genomsnittet. Såväl orderstocksomdömen som anställningsplaner bidrog till ökningen men det är endast orderstocksomdömena som håller upppe indikatorn på en nivå över det normala.

Konfidensindikatorn för detaljhandeln steg något till följd av höjda förväntningar på försäljningsvolymen de kommande tre månaderna. De starkaste signalerna kommer fortsatt från dagligvaruhandeln medan sällanköps- och motorfordonshandeln rapporterar om ett svagare läge än normalt.

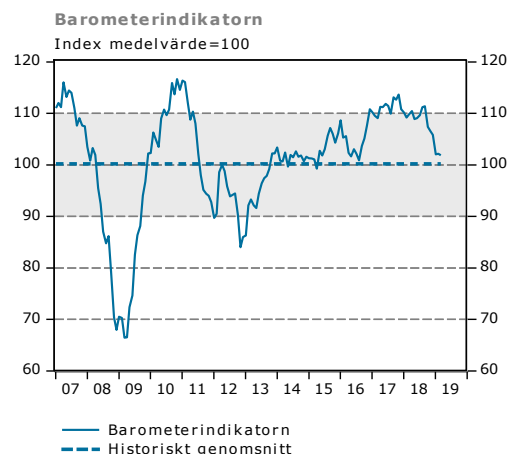
Tjänstesektorns konfidensindikator steg hela 5,1 enheter i mars men ligger fortsatt något under det historiska genomsnittet. Uppgången förklaras av att tjänsteföretagen rapporterar om en bättre utveckling av den egna verksamheten liksom en ökad efterfrågan på företagets tjänster de senaste månaderna.

Hushållens konfidensindikator steg för andra månaden i rad men understiger fortsatt det historiska genomsnittet. Uppgången i mars förklaras av en förbättrad syn på hur den egna ekonomin utvecklats det senaste året. Att indikatorn understiger 100 förklaras främst av en jämförelsevis negativ inställning till om det är rätt tidpunkt att köpa kapitalvaror samt en pessimistisk syn på hur svensk ekonomi kommer att utvecklas det kommande året.

Tabell 1 Indikatorer i Konjunkturbarometern

Index medelvärde=100

	jan 2019	feb 2019	mar 2019	Δ	Läget
Barometerindikatorn	101,8	101,9	101,7	-0,2	+
Konfidensindikatorer					
Tillverkningsindustri	111,2	113,0	107,5	-5,5	+
Bygg- & anläggning	102,6	101,9	103,1	1,2	+
Detaljhandel	100,9	97,6	98,6	1,0	-
Tjänstesektorn	95,6	93,8	98,9	5,1	-
Hushåll	92,2	93,0	94,0	1,0	-
Mikroindex hushåll	94,1	94,2	95,4	1,2	-
Makroindex hushåll	90,3	92,6	92,3	-0,3	-

Barometerindikatorn

mäter det aktuella stämningsläget i den svenska ekonomin genom att sammanfatta resultaten från företags- och hushållsbarometern.

Konfidensindikatorer

används för att sammanfatta situationen och förväntningarna i en viss bransch eller sektor.

Mikroindex

sammanfattar hushållens syn på sin egen ekonomi.

Makroindex

sammanfattar hushållens syn på svensk ekonomi.

Läget

- ++ mycket starkare än normalt
- + starkare än normalt
- = ungefär som normalt
- svagare än normalt
- mycket svagare än normalt

Nettotal

är skillnaden mellan andelen respondenter som svarat till exempel ökat respektive minskat eller bättre respektive sämre på en fråga.

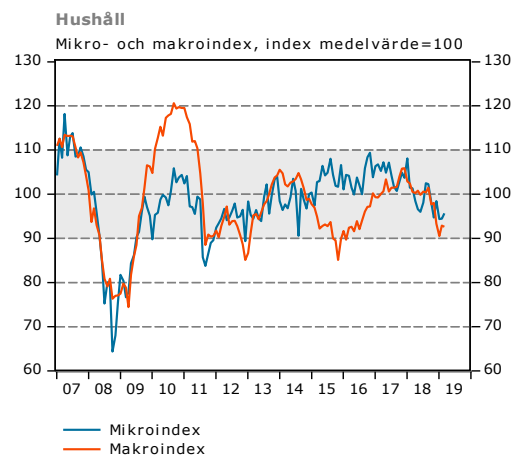
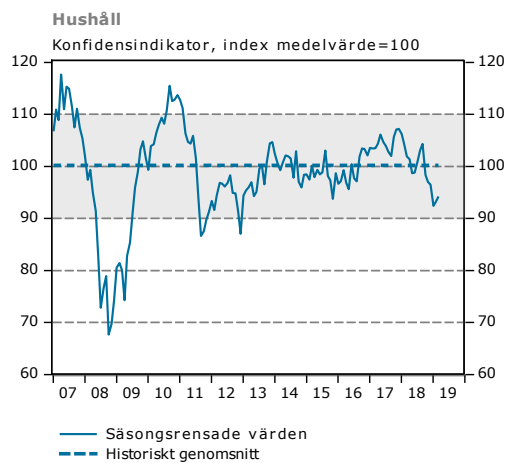
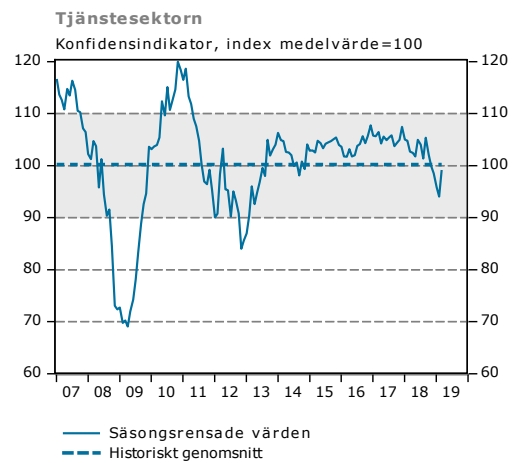
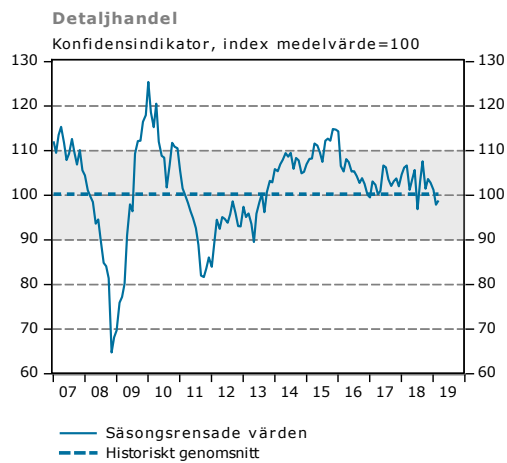
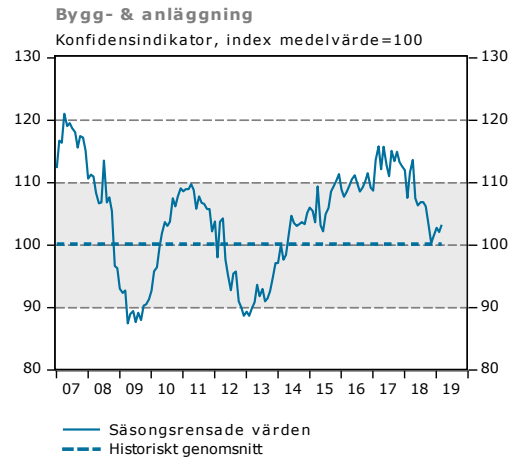
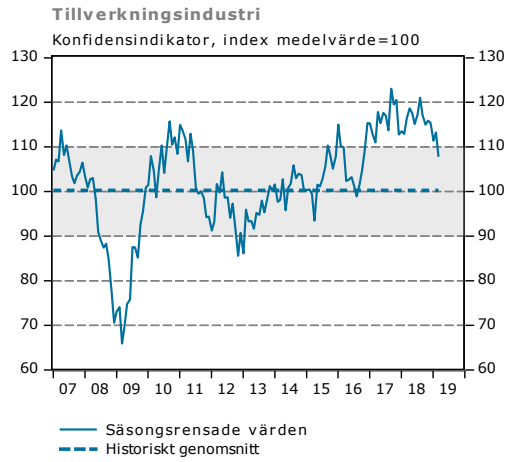
Säsongsrensade och utjämnade tidsserier

Säsongsrensning görs för att justera för regelbundet återkommande variationer under året. En utjämnad tidsserie visar på en mer långsiktig utveckling och tar bort brus i högre grad än den säsongsrensade serien. Alla diagram i Konjunkturbarometern visar säsongsrensade tidsserier om inget annat anges.

Revideringar

Indikatorerna revideras varje månad när tidsserierna säsongsrensas.

Läs mer om begrepp och metoder i metodboken för Konjunkturbarometern:
www.konj.se/metodbok

Företag

Totala näringslivet

FORTSATT SYSSELSÄTTNINGSTILLVÄXT

Konfidensindikatorn för hela näringslivet steg 2,5 enheter i mars, främst till följd av uppgången i tjänstesektorn. Även handeln (parti- och detaljhandel) och bygg- och anläggningsverksamhet bidrog något till uppgången medan tillverkningsindustrin är den enda sektor i näringslivet som bidrar på nedåtsidan.

Näringslivets samlade syn på rådande efterfrågeläge ändrades inte nämnvärt i mars och överstiger fortsatt det historiska genomsnittet.

Antalet anställda uppges ha ökat i jämförelsevis stor utsträckning de senaste tre månaderna och anställningsplanerna pekar på nyanställningar även de kommande tre månaderna. Det är dock endast inom handeln och tjänstesektorn som företagen mer påtagligt förutspår en ökning av antalet anställda.

Tabell 2 Totala näringslivet

Indikator och säsongsrensade netttotal

	Medel	jan 2019	feb 2019	mar 2019	Läget
Konfidensindikator	100	100,3	98,6	101,1	+
Efterfrågeläge	-16	-5	0	-2	+
Antal anställda, utfall	-2	13	8	10	+
Antal anställda, förväntningar	-1	9	8	10	+

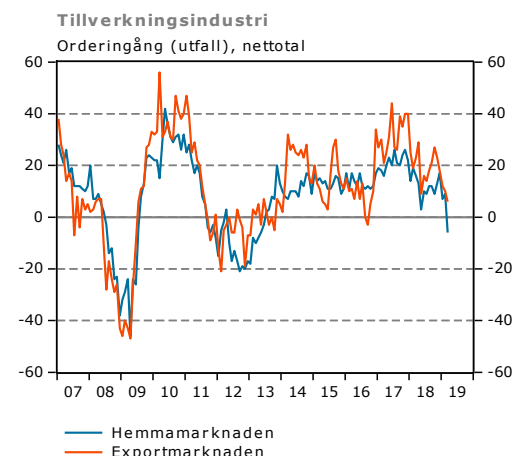
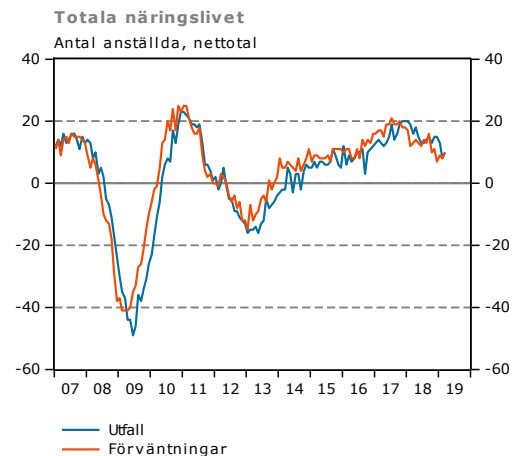
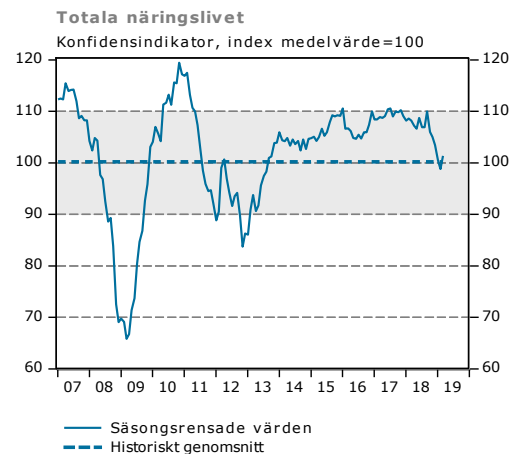
Anmärkning: Totala näringslivet är en sammanvägning av resultaten för bygg- och anläggning, tillverkningsindustri, handel och tjänstesektorn. Vikterna är andra än de som används vid beräkning av Barometerindikatorn.

Tillverkningsindustri

MINSKAD ORDERINGÅNG FRÅN HEMMAMARKNADEN

Konfidensindikatorn för tillverkningsindustri föll 5,5 enheter i mars och hamnar under 110 för första gången på över två år. Efter nedgången, som är förhållandevis bred bland industrins delbranscher, visar konsumtionsvaruindustrins konfidensindikator fortsatt på ett betydligt starkare läge än normalt medan indikatorerna för insats- och investeringsvaruindustrin endast ligger strax över det historiska genomsnittet.

Samtliga tre frågor som ingår konfidensindikatorn bidrog till nedgången i mars. Mest bidrog företagets nedjusterade förväntningar på produktionsvolymen de närmaste tre månaderna.

Tabell 3 Konfidensindikator och ingående frågors bidrag

Bidrag till indikatorns avvikelse från 100

	jan 2019	feb 2019	mar 2019	Δ
Konfidensindikator	111,2	113,0	107,5	-5,5
Orderstock, nulägesomdöme	5,1	6,0	5,3	-0,7
Färdigvarulager, nulägesomdöme	3,9	4,8	3,4	-1,4
Produktionsvolym, förväntningar	2,2	2,2	-1,2	-3,4

Anm. På grund av avrundning summerar bidragen inte alltid exakt till avvikelsen.

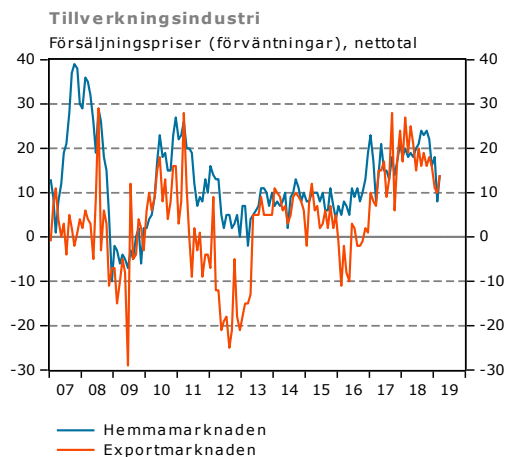
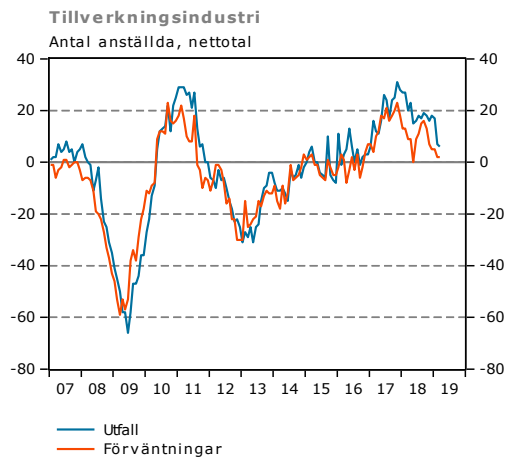
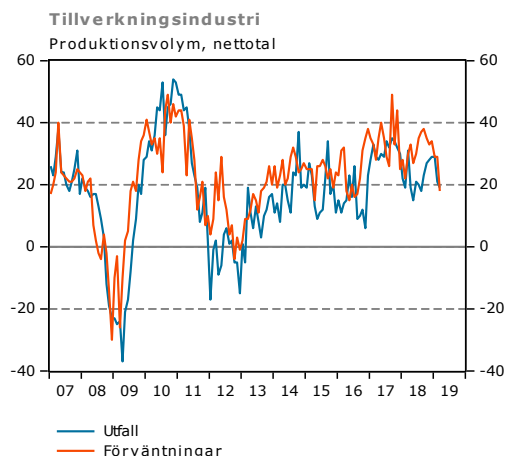
Exportorderingen uppges sammantaget ha ökat de senaste tre månaderna. Det är dock allt färre företag som rapporterar om ökning. Samtidigt redovisas något minskad ordergång från hemmamarknaden. Men trots denna något svagare utveckling är industriföretagen fortsatt nöjda med innevarande orderstockars storlek och produktionsvolymen uppges ha ökat i ungefär normal utsträckning de senaste tre månaderna. Produktionsplanerna pekar, trots nedjusteringen, på fortsatt produktionstillväxt framöver. Dock i något mindre utsträckning än normalt. Företagen rapporterar även om fortsatta nyanställningar de senaste tre månaderna, men anställningsplanerna indikerar en inbromsning av sysselsättningstillväxten de kommande tre månaderna.

Försäljningspriserna väntas sammantaget kunna höjas i ytterligare något större utsträckning de närmaste månaderna, både på hemma- och exportmarknaden.

Tabell 4 Tillverkningsindustri

Säsongsrensade netttotal

	Medel	jan 2019	feb 2019	mar 2019	Läget
Utfall och nuläge					
Produktionsvolym	16	29	21	19	+
Ordergång hemmamarknad	6	7	9	-6	-
Ordergång exportmarknad	13	12	10	6	-
Orderstock, nulägesomdöme	-15	6	10	7	++
Exportorderstock, nulägesomdöme	-9	1	17	9	+
Färdigvarulager, nulägesomdöme	13	4	2	5	+
Antal anställda	-7	17	7	6	+
Förväntningar och planer					
Produktionsvolym	22	29	29	18	-
Försäljningspriser hemmamarknad	9	18	8	14	+
Försäljningspriser exportmarknad	2	11	10	14	++
Antal anställda	-11	5	2	2	+

Bygg- och anläggning

BRISTEN PÅ ARBETSKRAFT MINSKAR

Konfidensindikatorn för bygg- och anläggning steg något i mars och har därmed legat stabilt över det historiska genomsnittet sedan oktober 2018. Det är fortsatt företagens omdömen om orderstockarna som håller indikatorn något över det normala. Anställningsplanerna, som bidrar något negativt till indikatorns nivå, skiljer sig åt mellan husbyggarna som planerar att dra ner på personal och anläggningsbyggarna som avser nyanställa. Sammantaget pekar de på ungefär oförändrad sysselsättning inom bygg- och anläggning.

Tabell 5 Konfidensindikator och ingående frågors bidrag

Bidrag till indikatorns avvikelse från 100

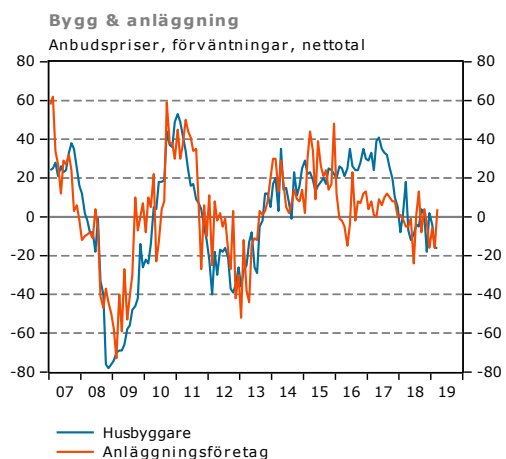
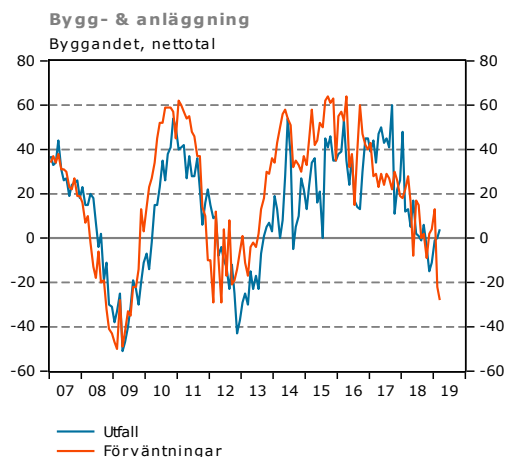
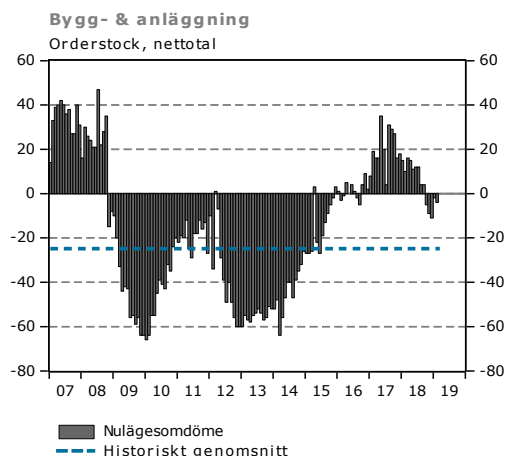
	jan 2019	feb 2019	mar 2019	Δ
Konfidensindikator	102,6	101,9	103,1	1,2
Orderstock, nulägesomdöme	3,7	3,4	4,0	0,6
Antalet anställda, förväntningar	-1,1	-1,5	-1,0	0,5

Anm. På grund av avrundning summerar bidragen inte alltid exakt till avvikelsen.

Företagen inom bygg- och anläggningsverksamhet rapporterar sammantaget om ett något ökat byggande de senaste tre månaderna. Orderstockarna uppges samtidigt ha vuxit, framförallt bland anläggningsbyggarna.

Byggföretagen redogör för oförändrad sysselsättning de senaste månaderna. Samtidigt har andelen företag som anger att brist på arbetskraft är det främsta hindret för ökat byggande minskat ytterligare, till den lägsta nivån sedan december 2014. Istället har andelen företag som anger att "otillräcklig efterfrågan" eller "inget" är det främsta bygghindret trendmässigt ökat de senaste månaderna.

Företagen tror på ett minskat byggande de närmaste månaderna och förväntningarna har blivit än mer pessimistiska i mars. Även förväntningarna på orderstockarnas utveckling är fortsatt pessimistiska och anbudspriserna väntas sammantaget minska. Bilden skiljer sig dock åt mellan husbyggarna som tror på sänkta priser och anläggningsbyggarna där företagen väntar sig något ökade priser.

Tabell 6 Bygg- och anläggning

Säsongrensade netttotal

	Medel	jan 2019	feb 2019	mar 2019	Läget
Utfall och nuläge					
Byggandet	8	-1	0	4	-
Anbudspriser	-5	-6	-5	-7	-
Orderstock, förändring	5	23	14	17	+
Orderstock, nulägesomdöme	-25	-2	-4	0	+
Antal anställda	-2	-22	13	-2	=
Förväntningar och planer					
Byggandet	13	13	-22	-28	--
Anbudspriser	0	-3	-16	-15	-
Orderstock	11	12	-9	-10	-
Antal anställda	4	-3	-5	-2	-

Detaljhandel

LÅGA FÖRVÄNTNINGAR PÅ FÖRSÄLJNINGSSITUATIONEN INOM DAGLIGVARUHANDELN

Konfidensindikatorn för detaljhandeln steg 1 enhet i mars, från 97,6 i februari till 98,6. Läget är fortsatt starkt inom dagligvaruhandeln medan sällanköps- och motorfordonshandeln rapporterar om ett svagare läge än normalt.

Av de i indikatorn ingående frågorna bidrar endast förväntningarna på försäljningsvolymen till uppgången. Dessa förväntningar har blivit något mindre pessimistiska jämfört med föregående månad, men ligger fortsatt något under det historiska genomsnittet.

Tabell 7 Konfidensindikator och ingående frågars bidrag

Bidrag till indikatorns avvikelse från 100

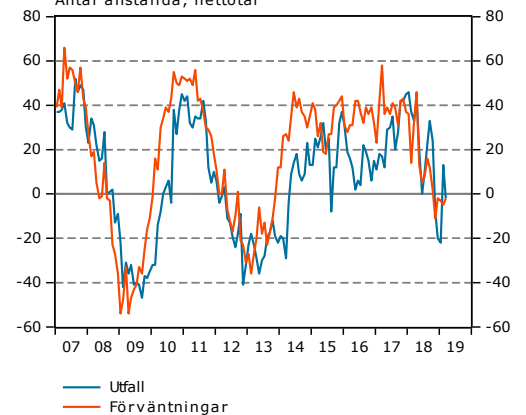
	jan 2019	feb 2019	mar 2019	Δ
Konfidensindikator	100,9	97,6	98,6	1,0
Försäljningsvolym, utfall	-0,5	-0,3	-0,5	-0,2
Varulager, nulägesomdöme	2,1	0,1	0,1	0,0
Försäljningsvolym, förväntningar	-0,7	-2,2	-1,0	1,2

Anm. På grund av avrundning summerar bidragen inte alltid exakt till avvikelsen.

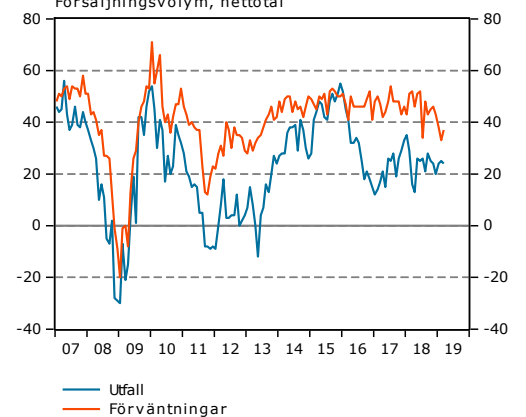
Försäljningstillväxten har i stort sett varit oförändrad inom detaljhandeln de tre senaste månaderna. Likaså är åsikterna om varulagren sammantaget oförändrade från föregående månad och på en historiskt normal nivå, men åsikterna skiljer sig åt betydligt mellan branscherna. Inom dagligvaruhandeln är företagen nöjda med varulagrens storlek medan en jämförelsevis stor andel

Bygg- & anläggning

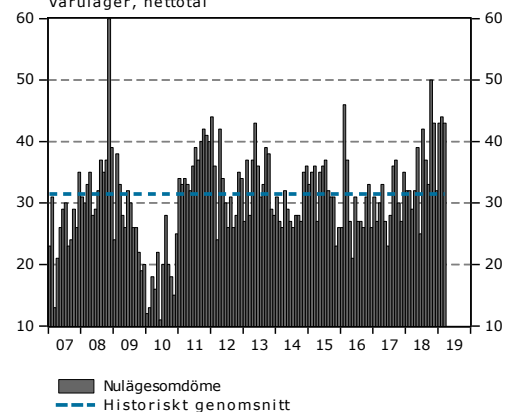
Antal anställda, netttotal

Detaljhandel

Försäljningsvolym, netttotal

Sällanköpshandel

Varulager, netttotal

företag inom sällanköpshandeln anser att lagren är för stora. Detaljhandelsföretagen förväntar sig sammantaget att inköpen av varor kommer att öka i större omfattning än normalt de närmaste tre månaderna.

Företagens samlade omdöme om nuvarande försäljningssituation är i nivå med det historiska genomsnittet, men något färre företag än normalt förväntar sig att försäljningssituationen på sex månaders sikt kommer förbättras. Det är främst bland företagen inom dagligvaruhandeln som förväntningarna har försämrats samtidigt som bilhandlarna är fortsatt mer pessimistiska än normalt.

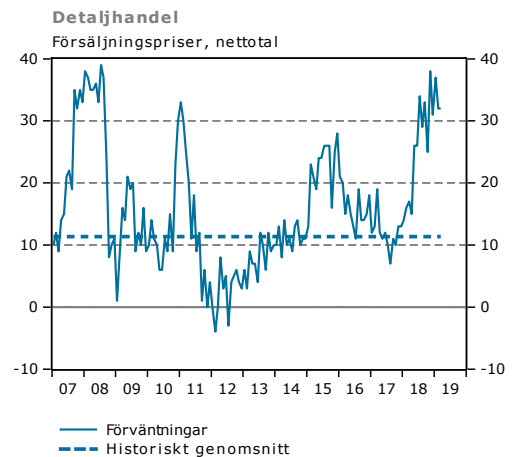
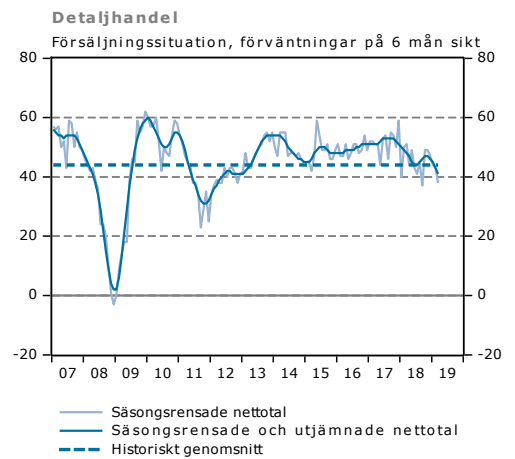
Antalet anställda uppges ha ökat de tre senaste månaderna och företagen förväntar sig, oförändrat från föregående månad, att de kommer att fortsätta anställa de närmaste månaderna.

En relativt hög andel företag anger att de kommer att höja försäljningspriserna de närmaste månaderna.

Tabell 8 Detaljhandel

Säsongrensade netttotal

	Medel	jan 2019	feb 2019	mar 2019	Läget
Utfall och nuläge					
Försäljningsvolym	26	24	25	24	-
Nuvarande försäljningssituation	3	5	6	5	+
Varulager, nulägesomdöme	26	22	26	26	=
Antal anställda	3	15	8	10	+
Förväntningar och planer					
Försäljningsvolym	40	38	33	37	-
Försäljningspriser	11	37	32	32	++
Inköp av varor	17	13	17	23	+
Antal anställda	2	12	11	11	+
Försäljningssituation om 6 mån	44	44	43	38	-

Detaljhandeln definieras som:

Handel med motorfordon (SNI 45) +
Dagligvaruhandel (SNI 47.11 + 47.2) +
Sällanköpshandel (SNI 47.19 + 47.4-9) +
Detaljhandel med drivmedel (SNI 47.3)

Tjänstesektorn

POSITIVARE TJÄNSTEFÖRETAG

Konfidensindikatorn för tjänstesektorn steg i mars, men ligger fortfarande något under det normala. De senaste månadernas utveckling av företagets egen verksamhet samt efterfrågan på företagets tjänster förklarar uppgången. Företagens förväntningar på efterfrågeutvecklingen de kommande tre månaderna rörde sig i motsatt riktning.

Tabell 9 Konfidensindikator och ingående frågors bidrag

Bidrag till indikatorns avvikelse från 100

	jan 2019	feb 2019	mar 2019	Δ
Konfidensindikator	95,6	93,8	98,9	5,1
Företages verksamhet, utfall	-2,0	-2,7	0,2	2,9
Efterfrågan, utfall	-1,0	-1,9	0,9	2,8
Efterfrågan, förväntningar	-1,4	-1,7	-2,2	-0,5

Anm. På grund av avrundning summerar bidragen inte alltid exakt till avvikelsen.

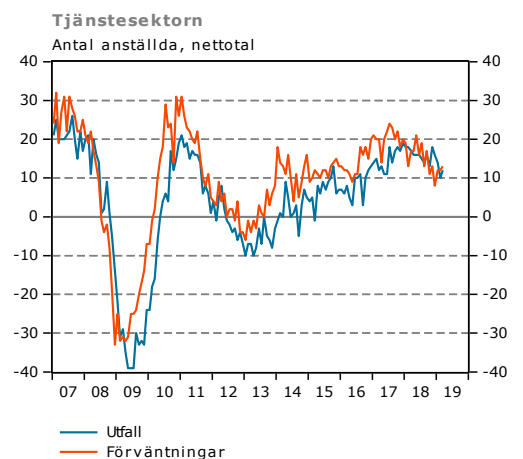
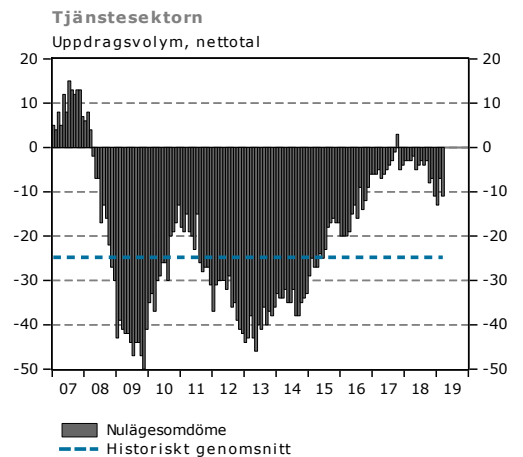
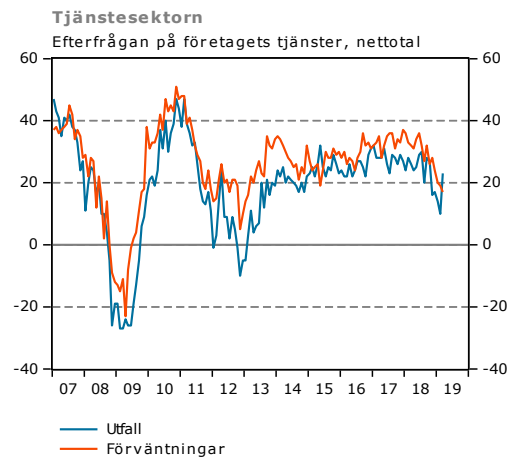
Det samlade omdömet om storleken på ineliggande uppdrag har försämrats något, men är fortfarande mindre negativt än normalt. Antalet anställda uppges ha ökat i ungefär samma utsträckning som föregående månad. Även anställningsplanerna är i stort sett oförändrade jämfört med föregående månad och pekar på en fortsatt ökning av antalet anställda.

Tjänsteföretagen rapporterar om försäljningspriser som höjts i betydligt större utsträckning än normalt de senaste månaderna. Försäljningspriserna förväntas kunna höjas i något högre utsträckning än normalt även de kommande månaderna, vilket är i stort sett oförändrat från februari.

Tabell 10 Tjänstesektorn

Säsongrensade netttotal

	Medel	jan 2019	feb 2019	mar 2019	Läget
Utfall och nuläge					
Företagets verksamhet	22	11	8	21	-
Efterfrågan	19	14	10	23	+
Uppdragsvolym, nulägesomdöme	-25	-13	-7	-11	+
Försäljningspriser	4	5	11	15	++
Antal anställda	1	14	10	12	+
Förväntningar och planer					
Efterfrågan	25	20	19	17	-
Försäljningspriser	10	13	13	12	+
Antal anställda	7	12	12	13	+

Hushåll

ARBETSLÖSHETEN VÄNTAS ÖKA

Hushållens konfidensindikator steg ytterligare något i mars men ligger fortsatt klart under det historiska genomsnittet. Av de i indikatorn ingående frågorna var det endast synen på den egna ekonomin som förbättrades men denna ökning var tillräckligt stor för att väga upp de mindre rörelserna i övriga frågor.

Synen på den svenska ekonomin på tolv månaders sikt är fortsatt den fråga bidrar mest negativt till indikatorns nivå men även inställningen till kapitalvaruinköp i nuläget påverkar mycket. Nettotalen för båda dessa frågor har sjunkit jämförelsevis mycket sedan september 2018 och är huvudorsaken till att konfidensindikatorn har fallit med cirka 10 enheter det senaste halvåret.

Tabell 11 Konfidensindikator och ingående frågors bidrag

Bidrag till indikatorns avvikelse från 100

	jan 2019	feb 2019	mar 2019	Δ
Konfidensindikator	92,2	93,0	94,0	1,0
Egen ekonomi nu	1,4	0,5	2,6	2,1
Egen ekonomi om 12 mån.	-0,9	-0,9	-1,4	-0,5
Svensk ekonomi nu	-1,0	-0,6	-0,7	-0,1
Svensk ekonomi om 12 mån.	-4,7	-3,7	-3,7	0,0
Köp av kapitalvaror nu	-2,6	-2,3	-2,8	-0,5

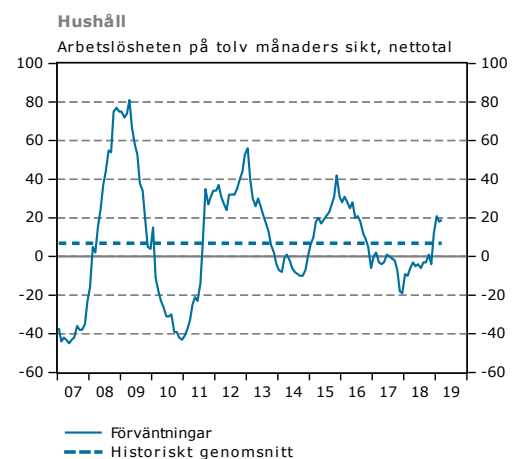
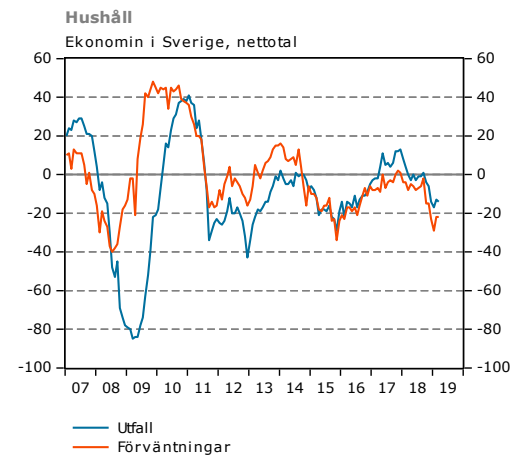
Anm. På grund av avrundning summerar bidragen inte alltid exakt till avvikelsen.

Hushållens syn på hur den svenska ekonomin utvecklats det senaste året är oförändrat något mer negativ än normalt. Andelen hushåll som anser att det är rätt tidpunkt att köpa kapitalvaror är ungefär lika stor som andelen som anser att det är fel tidpunkt. Vanligtvis är det en större andel som ställer sig positiva än negativa till kapitalvaruinköp i nuläget.

En betydligt större andel hushåll än normalt uppger att de sparar i nuläget och även under de kommande tolv månaderna ser hushållen ljusst på möjligheten att kunna spara något. Samtidigt tror hushållen att den svenska ekonomin kommer att försämrats på tolv månaders sikt och arbetslösheten förväntas öka.

Den egna ekonomin förväntas bli något bättre det kommande året men liksom i februari är det något fler hushåll som planerar att minska sina kapitalvaruinköp än vad det är som planerar att öka sina inköp.

Pris- och ränteförväntningar: Hushållens inflationsförväntningar på tolv månaders sikt sjönk, från 3,5 procent i februari till 3,1 procent i mars. Samtidigt har förväntningarna på den rörliga bostadsräntan justerats ner på samtliga tidshorisonter.

Tabell 12 Hushållsfrågor

Säsongsrensade netttotal

	Medel	jan 2019	feb 2019	mar 2019	Läget
Utveckling de senaste tolv månaderna					
Egen ekonomi (bättre - sämre)	9	12	10	15	+
Svensk ekonomi (bättre - sämre)	-8	-17	-13	-14	-
Risken att bli arbetslös (ökat - minskat)	-9	-17	-17	-16	-
Nulägesomdömen					
Kapitalvaruinköp (rätt - fel tidpunkt)	11	1	2	0	--
Att spara (fördelaktigt - ofördelaktigt)	18	6	9	9	-
Ekonomisk situation (sparar - skuldsätter sig)	56	72	70	73	++
Förväntningar på tolv månaders sikt					
Egen ekonomi (bättre - sämre)	19	17	17	16	-
Svensk ekonomi (bättre - sämre)	5	-29	-22	-22	--
Arbetslösheten (öka - minska)	7	21	18	19	-
Egna inköp av kapitalvaror (mer - mindre)	-5	-10	-9	-9	-
Eget sparande (troligt - inte troligt)	47	57	54	58	+

Tabell 13 Inflation och boräntor

Medelvärden i procent exklusive extremvärden

	dec 2019	jan 2019	feb 2019	mar 2019
Uppfattad inflation nu	3,7	3,5	3,5	3,5
Förväntad inflation om 12 mån	3,4	3,4	3,5	3,1
Förväntad rörlig bostadsränta om 1 år	2,34	2,34	2,63	2,56
Förväntad rörlig bostadsränta om 2 år	2,84	2,78	3,18	3,01
Förväntad rörlig bostadsränta om 5 år	3,44	3,42	3,68	3,56

Anmärkning. För en beskrivning av hur KI fastställer vilka observationer som ska uteslutas, se sidan 14 i Metodbok för Konjunkturbarometern på www.konj.se

I statistikdatabasen på www.konj.se finns hushållsstatistiken uppdelad på kön, ålder och region.